

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izjava vsk. čestitke in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam poiz, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Deležniki „katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvo Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejema o do srede jutraj. — Nezaprite reklamacije so poštnine prosto.

Hmelj.

Celje, dne 18. avg.

Letošte državnoborske volitve so se vršile v Savinjski dolini v znamenju hmelja, in Narodna stranka je razglasila svojega kandidata Robleka kot moža, ki bo s svojim delovanjem priboril na svetovnem trgu savinjskemu hmelju veljavo in ceno. Po 5 K so obetali brezvestni agitatorji hmeljarjem letos kot ceno, in kdor tega ni verjel, bil je lažnik, in kdor ni maral za Robleka, bil je neprijatelj in izdajalec hmeljarstva.

Sedaj pa je prišel čas, da obiramo hmelj, in ljudje vidijo v svojo žalost, da so bili za svoje nade kruto goljufani. In oni, ki so hodili meseca maja kot agitatorji za Robleka in Narodno stranko, hodijo sedaj kot mešetarji z judi in drugimi kupci, da mešetarijo proti svojem ljudstvu v svojo korist in korist judov. Narodna stranka se je pokazala v svoji pravi luči kot sovražnica ljudstva.

Tekoče leto se pričakuje na celim svetu bogata hmeljska žetev, približno 1.970.000 stotov. Bavarska bo pridelala 255.000 stotov, Nemška 465.000, Češka 260.000, vsa Avstrijska 328.000, vsa Evropa (brez Anglije) 973.000, Anglija 350.000 itd. Ker je Avstrija preteklo leto pridelala samo 169.000 stotov, je letos množina pridelka poskočila skoro za sto odstotkov. Nemčija in Avstrija bosta imeli letos okoli 300.000 stotov za izvoz in zelo se je bati, da za to množino ne bosta mogli najti izvoznih trgov. S tem računijo hmeljski trgovci, in njihov račun ter protiljudsko delo mešetarjev sta kriva, da je cena hmelja tako nizka.

Največji sovražnik hmeljskih cen je množina hmelja. In vedno več novih hmeljišč se nastaja... Za to pa moramo z veseljem pozdraviti novi hmeljski zakon, v katerem so določila, ki bodo varovala stare hmeljske okraje in zadrževale nove nasade. Zaradi nove postave so politični agitatorji lani in letos hudo napadali dr. Vovška in dr. Korošca, ker sami niso razumeli postave ali pa ker so mešetarji, katerim se bodo na podlagi nove postave dale tudi zvezati njih nepošteno roke.

V Savinjski dolini imamo hmeljarsko društvo, katero ne izpolnjuje svoje dolžnosti. Nova hmeljska postava stopi dne 15. oktobra v veljavo. Čehi sedaj delajo na vse kriplje, da bi dosegli pri poljedelskem

ministrstvu za se ugodne izvajalne predpise, ki bodo spremljali novo postavo. Deželni kulturni svet češki je že vložil po vsestranskem posvetovanju s hmeljarji svoje predloge in njihovi poslanci so na delu, da se uresničijo. Kaj pa naš Roblek? Češki predlogi so v marsičem nevarni našim hmeljarjem v kljub novi postavi. Tako zahtevajo, da se hmelj iz različnih dežel ne sme mešati, ali vsaj ne signirati (zaznamovati). Imenovanje po izvoru rastline naj bo prepovedano; važne so tudi njihove zahteve zaradi prevažanja in izvažanja. Savinjsko hmeljarsko društvo bi se moralo proti nekaterim češkim zahtevam odločno po robu postaviti, drugim zopet, posebno glede izvoza, se pridružiti. Hmeljarski konzulent Hoffer je češkim hmeljarjem šel povsod na roko, naše društvo pa se ni videlo hmeljarskega konzulenta.

Iz ljubezni do ljudstva opozarjamo Savinjsko hmeljarsko društvo, da stori svojo dolžnost. Treba je iti ljudstvu na roko, ne pa mešetarjem, in magari da je med njimi tudi brezdelni državni poslanec Roblek.

Naši shodi.

Naša stranka se še je le ustanovila, ko so celjski mladi dohtarji razbili staro štajersko slovo, da so spravili pod streho prejšnjega urednika „Domovine“ in zadostili svoji častihlepnosti po voditeljstvu. Vkljub temu, da se je stranka tako mlada, dobila je pri zadnjih državnoborskih volitvah največje število glasov. Za to pa je njena naloga, da sedaj po končanih volitvah novi poslanci pridno zahajajo med volilce Slovenske kmečke zveze, da se vezi med pristaši njenimi še tesneje sklenejo. V teku zadnjega tedna so se priredila s posredovanjem naših pristašev 4 zborovanja.

Shod v Celju.

Dne 15. t. m. se je vršil v Celju javni shod našega izobraževalnega društva, ki je bil dobro obiskan. Predsednik strokovnega društva cinkarskih delavcev je govoril o razmerah teh in navduševal delavce, da vsestransko delujejo za organizacijo in se osobično poprimejo društva. Poslanec Jože Gostinčar je razvil kršč. soc. delavski program in poljudno pojasnjeval točko za točko. Pojasnil je tudi

nekateri izboljšanja plač se tikajoče stvari. Shod je trajal nad dve uri.

Shod v Šmartnem na Paki.

Opora naša v hudem boju, ki se je razvil v šoštanjanskem okraju pri zadnji državnoborski volitvi, so bili vrli možje iz Šmartna na Paki. Slovenska kmečka zveza jim je bila dolžna hvalo in za to se je dne 15. t. m. priredilo tamkaj zborovanje. Predsedoval je g. Pirtovšek starejši, zapisnikar g. Klančnik. Poročat je prišel državni poslanec dr. Korošec. Nakratko je očrtal program Slovenske kmečke zveze, razložil, zakaj niso hoteli kmečki poslanci Robleka in Ježovnika v en klub in nazadnje opisal položaj v državnem zboru. Poročilo državnega poslanca je bilo sprejeto z vsestranskim odobravanjem. Potem se sta stavila gg. Pirtovšek in Irman več vprašanj glede šole, vojaščine, regulacije Pake, umetnih gnojil, zajca itd., na katera je državni poslanec točno odgovoril.

Nazadnje se je zborovanje izreklo za program Slovenske kmečke zveze, odobrilo njihovo postopanje v državnem zboru ter izreklo svoje ogorčenje nad ravnanjem dr. Ploja.

Da ostane vodstvo S. K. Z. vedno poučeno o željah in zahtevah svojih pristašev, izvolil se je krajevni odbor zaupnikov. G. Pirtovšek je potem z bodrilnimi besedami završil lepo uspelo zborovanje.

Shod v Mariboru.

V Mariboru in okolici imamo veliko slovenskega delavstva, za katero so se v prejšnjih časih mariborski Slovenci brigali le toliko, da so jim prišli povodom kake veselice polnit prostorov in praznih blagajn. Upamo, da je tej dobi tudi v Mariboru odklenkalo. Dne 17. t. m. se je vršilo v Narodnem domu zborovanje studeniškega izobraževalnega društva, kateremu je predsedoval g. Leskovar. Prišlo je na shod tudi nekaj socialdemokratov. Na dnevnem redu je bil razgovor o zavarovanju.

Državni poslanec dr. Korošec pravi, da je sicer izvoljen od kmeta in njegovega delavstva, vendar izjavi v imenu svojih tovarišev in v svojem imenu, da jih bo tovarniško delavstvo v velikem svojem prizadevanju za zavarovanje za starost, onemoglost, nezgode in bolezen našlo vedno med svojimi zagovorniki, kakor upajo kmečki poslanci, da bodo tudi

Podlistek.

Mojster Mihael.

Poslovenil P. F.

I.

Bilo je sredi poletja 1762. Vročje je pripekalo v odneveno solnce na prašnato cesto, ki je peljala z Bavarskega na Solnograško. Le posamezno stoječi kognjedi so metali svoje ozke sence čez solnčno cesto, ki se je neprijetno bleščala pred očmi. Kakor oaze v puščavi so se zdele te ozke sence človeku, posebno ker se je vročina večala od minute do minute.

S težavo je vlekel starosti slab sivec razklopotano kočijo, ki je imela precej sličnosti z doslužnim poštnim vozom. Na nenavadno visokem kozlu je sedel mlad fant, ki pa je v kljub svoji mladosti zgledal tako zaspano, da je bilo večidel dobremu nosu starega sivca prepuščeno, najti pot na Solnograško, katerega je napravil gotovo že čez stokrat; kajti tje je bila njih pot, in že se je prikazala na nizkem holmiču prijazna božjepotna cerkviča, od katere je bilo le še eno uro do mesta.

Potovalec v kočiji, mlad mož prijetnih potez in izrazitih, temnih oči, je potisnil od časa do časa svojo s takrat navadno lasuljo pokrito glavo skozi okno, in videlo se je njegovemu potnemu obrazu, da želi nemalo doseči prav kmalu svoj cilj in dihati čistejši zrak, ki se mu ni mogel najti niti zunaj niti znotraj. Zato je začel že šteti minute, kdaj obstane voz pred vratni lepega mesta Solnograda; pa tudi sunke je začel šteti s svojo dobro voljo, ki mu je tudi v nevolji ni zmanjkalo, katere je dobival na takrat se slabo preskrbljeni cesti; kajti „hop! hop!“ je napravil voz vsakih par minut, čez kar se je po-

potnik, pravi vzgled potrpežljivosti, če se še je tolikokrat ponovilo, le smehljaj — in zopet je šlo hop! hop! čez kamenje ob cesti — naenkrat pa je dobil voz tak silen sunek, kakor bi se hotel v trenutku razrušiti, in ni se ganil več od prostora; kakor vzdana v zemljo sta stala voz in konj, kakor bi na ravni cesti okamnela.

V neprijetni slutnji je pogledal popotnik skozi okno, kakor je bilo pač mogoče, ter videl, kako se voz nevarno nagiblje na stran; zgubila sta ravnokar kolo, kar je v največji vročini sredi prašnate ceste dvojno neprijetna reč.

Pankrac, je zaklical s svojim prijetno donečim glasom fantu, pridj in pomagaj mi iz moje ječe in potem glej, če se da kaj pomagati.

Toda dobri, neumni Pankracij ni sedel več na kozlu, temveč ležal na mehki travi, in njegov star sivec se je pripogibal k njemu, boljše k travi, ter jo s težavo pulil.

Tako si je moral pomagati popotnik sam, in po dolgi muki je stal ves poten na trdni zemlji, in voz se je gibal na stran, kakor v puščavi počiva-joče kamele.

Toda že v prihodnjem trenutku je stal mlad mož ob strani voznikovi, in mesto, da bi mu ta zadovoljno pomagal, je imel veliko težavo, spraviti fanta na noge.

No, Pankrac, mu je zaklical s prijaznimi, nikdar zlovoljnimi ali hudimi besedami, zdaj hitro na delo; kolo je treba zopet nataktniti in pritrditi. Tukaj na prašnati cesti biti izpostavljen solnčni vročini, ni prijetna reč, posebno ko moram danes še biti na svojem mestu v Solnogradu.

Toda fant se je pokazal pri tem delu ravno tako nerodnega, kakor prej na kozlu. Tudi je manjkalo pravega crodja, katero ima skrben voznik vedno seboj, in par žrebljev, ki jih je našel v nekem kotu

kočije, je bilo odtrih ali prekratkih, kratkomalo minilo je pol ure in škoda še ni bila popravljena.

Ker je bilo ravno poldne, ni prišel nobeden voz mimo, od katerega bi bilo upati pomoči. Tedaj pa je zagledal majhno hišico, ki je ležala kakih sto korakov od kraja nesreče in ki je prej ni opazil. Hitro je bil sklep gotov. Pankracu je naročil ostati pri konju in vozu, sam pa je hotel pogledati k hiši, če bi našel tam prijaznega pomagača.

Ugodnejše se ni moglo nameriti; hiša je bila nekega kolarja, in tako je našel tukaj pravega zdravnika, ki bi lahko pritrdil zopet kolo in spravil voz naprej.

Popotniku tudi ni bilo treba dolgo iskati po gospodarju hišice. Že mu je stopil naproti mož, skoraj velik, z usnjatim predpasnikom in z zavihanimi rokavi, njegov obraz je bil od ognjišča rdeč, medtem ko so njegove mišičaste, od črne smole zamazane roke kazale njegov obrt. Kakor njegova zunanost je bil tudi neprijeten način njegovega govorenja in prezirajoče je vprašal vstopivšega, kaj ima iskati pri mojstru Vendelinu?

Mojster Vendelin se vam torej pravi?, odvrnil je popotnik tem prijaznejše; Bog z vami, dober mojster Vendelin; gotovo nisem prvi, ki vas pride tukaj na kameniti, prašnati cesti prosit, da mu pomagata dalje. Glejte tam, je nadaljeval in pokazal na voz, tisto visečo kočijo; kolo se je zmaknilo in neroden voznik si ne zna pomagati. Bodite tako dobri, mojster Vendelin, in pomagajte, da lahko kmalu nadaljujem svojo pot.

Toda mojster Vendelin je bil, kakor se je kazalo, pogosto svoje volje; tudi ni kazal ponižen plaše popotnikov na posebno dobro plačilo. Razven tega je še bilo, ker je bila sobota, še marsikaj dokončati, in zato je zakričal neprijazno:

Pa naj reče kdo, da človek naj ne zgubi potrpljenja! Ne mine dan, da bi ne trebalo tako spo-